

Monumentnummer*: 516917

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 19 september 2000
Kadaster deel/nr 82971/128

Woonplaats* Arnhem
Gemeente* Arnhem
Provincie* Gelderland

Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Parkstraat	46			6828 JK	Arnhem		
Parkstraat	48			6828 JK	Arnhem		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Arnhem	Q			2169
Arnhem	Q			2168

Omschrijving**

Inleiding:

Halfvrijstaand blok van twee HERENHUIZEN met HEKWERKEN, gebouwd tussen 1880 en 1890 in eclectische stijl met neorenaissance invloeden. Bij het rechter herenhuis (Parkstraat 46), dat thans als kerkgebouw in gebruik is bij het Kerkgenootschap der 7de-dags Adventisten, bezitten de ramen op de bel-etage een andere roedenverdeling en gekleurd glas en is de gewijzigde achtergevel voorzien van een moderne aanbouw. Het blok is gelegen in de zuidelijke gevelwand van de Parkstraat in het Spijkerkwartier, een grotendeels in het laatste kwart van de 19de eeuw aangelegde woonwijk, waarvan het zuidelijk deel voornamelijk met herenhuisen is bebouwd. Het Spijkerkwartier ontleent haar naam aan het landgoed het "Geldersch Spijker", dat hier oorspronkelijk lag. In de Kastanjelaan staan nog twee hardstenen hekposten behorend bij de ingang van het landgoed, waarvan het huis lag op de plaats waar nu de kruising van de Parkstraat met de Prins Hendrikstraat ligt. De laatste eigenaresse van het landgoed Mej. H. Koops sloot in 1865 een overeenkomst met de Gemeente over de aanleg van een nieuwe straat over een deel van haar eigendom. Dit westelijk gedeelte van de Parkstraat, bebouwd tussen 1865 en 1872, eindigde in het oosten bij het oude landhuis. In 1878 verkocht Mej. Koops het landgoed aan de gemeente. Na afbraak van het landhuis werd de Parkstraat naar het oosten verlengd en een nieuwe, de Parkstraat kruisende, straat aangelegd tussen de Spijkerstraat en de Boulevard Heuvelink, de huidige Prins Hendrikstraat. De bebouwing van Prins Hendrikstraat,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het middengedeelte van de Parkstraat en de noordzijde van het oostelijk gedeelte van de Parkstraat vond hoofdzakelijk plaats in de periode 1878-1889 en werd overgelaten aan particulieren. Mej. Koops betrok zelf het nieuw gebouwde hoekpand Parkstraat 47, dat zij Villa Gelders Spijker noemde. Samen met het pand Parkstraat 50, dat zich op de tegenoverliggende straathoek bevindt en eveneens is voorzien van een afgeschuinde hoek, vormt Parkstraat 47 de oostelijke entree tot het middengedeelte van de Parkstraat, dat ontstaan is na afbraak van het oude huis Gelders Spijker. Parkstraat 38-40 vormt de westelijke entree tot dit gedeelte. De panden Parkstraat 38-50 aan de zuidzijde en 39-47 aan de noordzijde van dit middengedeelte zijn gebouwd in dezelfde tijd en stijl, bezitten dezelfde goothoogte en zijn op dezelfde wijze gedetailleerd.

Parkstraat 46-48 bezit een ondiepe, door een smeedijzeren hekwerk begrensde voortuin.

Omschrijving:

Halfvrijstaand blok van twee HERENHUIZEN op een rechthoekig grondplan bevat een souterrain, twee bouwlagen en een zolderverdieping onder een afgeplat schilddak, gedekt met gesmoorde verbeterde (nr. 48) en opnieuw verbeterde (nr. 46) Hollandse pannen. In het voorschild bevinden zich vier houten dakkapellen voorzien van stolpramen, pilasters en een hoofdgestel met fronton. De tweede dakkapel van rechts bezit aan de linkerkant een wang.

Het spiegelsymmetrisch ingedeelde blok telt acht vensterassen en omvat twee herenhuisen met asymmetrisch ingedeelde voorgevels van ieder vier vensterassen. De vensterassen drie en zes risaleren. In de risalieten bevindt zich de ingangspartij met balkon erboven.

De VOORGEVEL is opgetrokken in rode baksteen gemetseld in kruisverband. De gevel is horizontaal geleed door een verhoogde gepleisterde plint met blokverdeling en waterlijst, gepleisterde speklagen ter hoogte van de bel-etage en van de kalven van de vensters op de eerste verdieping, een gepleisterde, geprofileerde cordonlijst, en een gepleisterd, gekornist hoofdgestel, waarvan het fries boven de risalieten is versierd met festoenen. Het hoofdgestel wordt afgesloten met een geprofileerde gekorniste kroonlijst.

De ingangspartijen bestaan uit dubbele paneeldeuren met rondboogvormig afgesloten ruiten, geprofileerd kalf en bovenlicht in kozijnen op hardstenen neuten. De deur van nr. 46 is voorzien van smeedijzeren roosters. Een trap met hardstenen treden en bordes tussen gepleisterde muurtjes leidt naar de deur. De trap van nr. 46 is deels vernieuwd. Onder de trappen bevinden zich door een halve segmentboog afgesloten portieken die toegang geven tot de souterrains. Aan weerszijden van de trappen bevinden zich resp. twee en één getoogde souterrainvensters met stolpramen. De vensters worden afgesloten door gepleisterde hanekammen waarvan de sluitstenen zijn voorzien van diamantkoppen.

De deuren worden geflankeerd door resp twee en één vensters met schuiframen, bij nr. 46 zijn de oorspronkelijke ramen vervangen door veelruits ramen met gekleurd glas. Onder de gepleisterde onderdorpels bevinden zich gepleisterde velden met één brede diamantkop. Vensters en deuropening worden afgesloten door een strek met gepleisterde geboorte- en sluitstenen die van een diamantkop zijn voorzien. Boven de deur bevindt zich op de eerste verdieping een balkon op geornamenteerde consoles met een houten balustrade bestaande uit vierkante hoekposten en balusters en een dubbele balkondeur met bovenlicht. De vensters op de eerste verdieping bezitten stolpramen, geprofileerde kalven en bovenlichten. Balkondeur en vensters zijn voorzien van een gepleisterde omlijsting. Onder de in de waterlijst opgenomen onderdorpels van de vensters bevinden zich gepleisterde velden met casementen.

De LINKER ZIJGEVEL is gepleisterd en wordt afgesloten door een geprofileerde bakgoot op klossen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De ACHTERGEVEL van nr. 46 is gewijzigd. De achtergevel van nr. 48 is wit gepleisterd en bezit rechthoekige vensters met deels gekoppelde T-schuiframen met gedeeld bovenlicht. Ter hoogte van de bel-etage bevindt zich een houten serre over de volle gevelbreedte.

De voortuinen worden van het trottoir gescheiden door smeedijzeren HEKWERKEN met een dubbel draaihek tussen gietijzeren zuiltjes. Bij nr. 46 ontbreekt het dubbel draaihek.

De achtertuinten worden van elkaar gescheiden door een gemetselde tuinmuur.

Het INTERIEUR van nr. 48 bezit nog een aantal oorspronkelijke elementen zoals een vestibule met marmeren vloer, traptreden en plint, een tochtdeur en bovenlicht met roedenverdeling en geëtst glas, een trappenhuis met een twee-armige bordestrap, waarvan de leuning bestaat uit een bewerkte klauw, een geprofileerde handlijst en gietijzeren spijlen, geornamenteerde stucplafonds, zwart marmeren schouwen en geprofileerde deuromlijstingen.

Waardering:

Blok van twee HERENHUIZEN met HEKWERKEN uit ca. 1880-1890.

- Van architectuurhistorisch belang als een goed en gaaf voorbeeld van een blok herenhuizen in eclectische stijl met neorenaissance-invloeden en met bijzondere esthetische kwaliteiten in de voorgevel zoals gave verhoudingen en een rijke ornamentiek.

- Van stedenbouwkundig belang als onderdeel van het middengedeelte van de Parkstraat, waar de panden Parkstraat 38-50 aan de zuidzijde en 39-47 aan de noordzijde in dezelfde tijd en stijl zijn gebouwd, dezelfde goothoogte bezitten en op dezelfde wijze zijn gedetailleerd. De Parkstraat is één van de voornaamste en meest gaaf bewaard gebleven straten in het Spijkerviertel, een wijk die grotendeels is aangelegd in het laatste kwart van de 19de eeuw en waarvan het zuidelijk gedeelte voornamelijk is bebouwd met herenhuizen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument